

Retningslinjer for tildeling av ISBN til e-bøker og 'apps' (applikasjoner)

ISBN er en identifikator som brukes på monografiske publikasjoner (bøker) og lignende produkter som er tenkt å være tilgjengelig for allmennheten. ISBN bør ikke brukes på filer som kun skal leses av forleggere/utgivere og settere, eller filer som bare brukes i prosessen med å konvertere en bok til e-bok.

Publikasjoner trenger separate ISBN dersom **noen** i distribusjonskjeden har behov for å identifisere dem hver for seg.

Sluttbrukere trenger å vite følgende a) om e-boken de kjøper kommer til å fungere sammen med den hard- og programvaren de har b) på hvilke måter de kan bruke produktet (for eksempel kopiere, skrive ut, låne bort osv.). Dette bestemmes som regel via en kombinasjon av filformat og Digital Rights Management-system. Separate ISBN forenkler og legger til rette for håndtering, formidling og gjenfinning av denne informasjonen, og sikrer dessuten at riktig versjon av en e-bok blir levert.

Separate ISBN forenkler også oppstilling av ulike e-bokversjoner i databaser, salgsrapporter osv. , i e-handelen - særlig der flere format selges via samme kanal.

FAQ for forlag og distributører

1. Skal jeg tildele separate/ulike ISBN hvis jeg gir ut en e-bok i to eller flere format (for eksempel epub, PDF)?

Ja. Hvert format av en elektronisk publikasjon som publiseres og gjøres tilgjengelig separat skal tildeles et eget, unikt ISBN.

2. Skal forskjellige versjoner av en e-bok som bruker samme filformat (f.eks. epub) ha separate ISBN?

Hvis de forskjellige versjonene bruker samme DRM-system (f.eks. Adobe ACS4) med hovedsaklig samme innstillinger, og disse versjonene er interoperative på ulike leseenheter og med forskjellig programvare bør det tildeles ett ISBN. Dersom to, eller flere, versjoner derimot har samme DRM-system men med betydelig ulike innstillinger (for eksempel at en versjon tillater utskrift mens den andre ikke gjør det) bør disse versjonene tildeles separate ISBN.

Hvis det brukes et proprietært DRM-system (et system med restriksjoner for hva slags brukertilpasninger/-funksjoner som tillates) og på denne måtene knytter en versjon til en spesifikk plattform, leseenhet eller programvare (se pkt 6 lenger ned) bør separate ISBN tildeles for hver slik versjon.

3. Hvilke egenskaper i forskjellige e-bokprodukter med samme innhold er det som skiller dem fra hverandre, og dermed medfører at ulike ISBN skal tildeles?

Hovedsaklig dreier det seg om hvorvidt en spesiell leseenhet eller programvare er nødvendig for

å kunne lese e-boken og hvilke brukerfunksjoner som tillates (for eksempel kopiering, utskrift osv). Som tidligere nevnt avhenger dette av en kombinasjon av filformat og DRM-system.

4. Finnes det en standard for å beskrive ulike produktformer og DRM-funksjoner?

ONIX for Books er den internasjonale standarden som i bokbransjen brukes for å beskrive og utveksle produktinformasjon i elektronisk form. Den siste versjonen, 3.0, er forbedret med hensyn til digitale publikasjoner og gir retningslinjer for beskrivelse av produktdetaljer og DRM-restriksjoner. Også om man ikke bruker ONIX kan man bruke standardkodene som fins i relevante seksjoner i kodelister versjon 12, ved beskrivelse av produktdetaljer og brukerrestriksjoner (DRM-relaterte koder, liste 144-147 ; produktinnhold, liste 81 ; produktform, liste 175)

Mer informasjon om ONIX for Books 3.0 og kodelister finnes her:

<http://www.editeur.org/93/Release-3.0-Downloads/>

5. Skal en masterfil som sendes til konvertering gis ISBN når man ikke vet hvilke kombinasjoner av filformat og DRM-funksjoner konverteringstjenesten kommer til å viderefremme til varehandelen?

Nei, med mindre filen vil bli gjort tilgjengelig for allmennheten i eksakt samme form som masterfilen (dvs. i uforandret filformat og uten DRM-tillegg). Det skal tildeles separate ISBN til hver versjon som konverteringstjenesten genererer (se også 6 nedenfor). Om man skal bruke et system som krever ISBN for å kunne identifisere en masterfil skal dette nummeret kun brukes internt, for å unngå at flere ulike versjoner har samme ISBN.

6. Skal e-bøker tildeles ISBN når de bare selges via en kanal som har et eget format og der bøkene kun kan kjøpes gjennom distributørens egen webside (for eksempel Amazon Kindle, Apple i-bookstore) i de tilfellene distributørene selv ikke krever ISBN?

Det er ikke nødvendig med ISBN i slike tilfeller, med mindre dere mener det er nødvendig for egen del eller vil at en aktuell versjon skal registreres i andre databaser over tilgjengelige e-bøker. Disse plattformene er sjelden interoperative men om man velger å tildele disse versjonene ISBN er det viktig å passe på at hver versjon har et unikt ISBN i fall de i fremtiden skulle gjøres tilgjengelig for tredjepart.

7. Jeg tilbyr en konverteringstjeneste for e-bøker til utgivere men utgiverne gir ikke alle genererte versjoner et unikt ISBN. Hva skal jeg gjøre?

Hvis en utgiver ikke gir mellomleddsaktører ISBN kan disse aktørene, som en siste utvei, selv tildele egne ISBN. ISBN-kontor kan da tildele ISBN-prefix til mellomleddene. I slik tilfeller skal ISBN og tilhørende metadata sendes til utgiver og til det nasjonale ISBN-kontoret. Merk at ISBN-tildeling ikke har innvirkning på eiendomsretten til materialet.

8. Forskjellige e-boklesere tilbyr ulike funksjoner som for eksempel tekststørrelse, tekst til tale, bokmerking, farger osv. Selv om innholdet i materialet er det samme i likhet med filformat og DRM-funksjoner, kan brukeropplevelsen variere med hvilken e-bokleser som benyttes. Hvordan påvirker dette tildelingen av ISBN?

Hvis innhold, filformat, DRM-funksjoner og andre innstillinger er uforandret har ikke forandringer som e-bokleseren medfører noen innvirkning på ISBN. Men hvis ulike versjoner av en e-bok får ulike typer av for eksempel bilder - i svart/hvitt eller farge - med det formål å passe til en viss e-bokleser, så anses dette som en endring av innholdet og de ulike versjonene skal ha separate ISBN. Men dersom e-bok bare har fargebilder og e-bokleseren bare kan vise svart/hvite bilder, så er dette en begrensning forårsaket av e-bokleseren og nytt ISBN er ikke nødvendig.

9. Skal en utvidet versjon av en e-bok, som inkluderer lyd, video eller annet tilleggsmateriale, ha et nytt ISBN?

Ja. Fordi det er nytt innhold i den utvidede utgaven er det et annet produkt enn den opprinnelige utgaven og skal derfor ha et nytt ISBN.

10. Kan e-bok-'apps' (for eksempel applikasjoner til iPhone, Android osv.) ha ISBN?

Ja, hvis en vesentlig del av innholdet er tekst. En e-bokapplikasjon er bare en kombinasjon av tekst, annet innhold og programvare. Hvis programvaren varierer (for eksempel fungerer med ulike operativsystem) skal hver versjon ha et eget ISBN. Se også spørsmål 6 ovenfor. Hvis applikasjonen bare er tilgjengelig via én kanal er det ikke nødvendig med ISBN.

11. Jeg skal gi ut to ulike versjoner av en e-bok, en uten DRM og en med 'sosial DRM' (vannmerking). Trenger jeg to forskjellige ISBN?

Nei. Hvis DRM-funksjonen ikke påvirker bruken / brukeropplevelsen trengs ikke separate ISBN.

12. Hvordan identifiserer jeg et kapittel eller deler av en bok som jeg vil gi ut separat?

Hvis enkeltkapitler eller andre deler av en bok skal utgis separat og være tilgjengelig i distribusjonskanaler, bør disse behandles som egne publikasjoner og få separate ISBN. Dersom de kun vil være tilgjengelig på for eksempel forlagets hjemmeside, trenger de ikke ISBN.